

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Pe linia trăirilor duhovnicești...

Frăția Ortodoxă Română, această binecuvântată organizațiune, cu idealuri atât de mărețe, și-a ținut în ziua de 14 Martie crt. cea de a doua ședință, în aula vechiului edificiu al Teologiei. Ședința a fost prezidată de d-l Dr. C. Radu și onorată cu prezenta P. S. Sale Părintelui Episcop Andrei. Scopul ședinței a fost de a se trece din domeniul teoretic în cel practic, al realizărilor: concretizarea învățăturilor Domnului nostru Iisus Hristos, în faptă.

Cu o Duminică înainte, în biserica catedrală se sfințiseră cruci pentru fiecare membru al F. O. R-ului și pentru fiecare membru al familiilor lor, iar acum, pentru a duce și pe Hristos în familie, membri F. O. R-ului au venit să se pregătească pentru primirea Sfintei Cuminecături, au venit să se pregătească cu sufletul, pentru a primi, în ei, trupul și sângele Domnului.

În fruntea membrilor F. O. R-ului erau conducătorii destinelor Aradului: d-l Colonel V. Mihailescu prefectul j dețului, d-l Dr. Cornel Radu primarul Municipiului, P. C. Sa Părintele Dr. Nicolae Popovici rectorul Academiei Teologice, d-l A. Crișan directorul lic. „M. Nicoară”, d-l Dr. Octavian Lupăș ajutor de primar, precum și un număr mare de intelectuali, cari au umplut sala până la refuz. Veneau acești dornici de a se apropia de Hristos, ca să-și pregătească sufletele, să se facă demne locașuri de odihnă a Domnului Hristos. Veneau, ca prin meditație comună, pentru o oră măcar, să se desbrace de toate grijile lumești, urcându-se cu sufletele pe scara ce duce către divinitate.

În cadrele acestei ședințe meditative, Prea S. Sa Părintele Episcop Andrei, luând cuvântul, tratează una dintre cele mai grele probleme, care formează temelia creștinismului: „Dumnezeirea lui Iisus Hristos”, din care publicăm pe scurt următoarele:

Piatra de temelie a Bisericii creștine este credința în Dumnezeirea Domnului Iisus Hristos. Fericitul Augustin, încercând a scrie o carte: „Despre Dumnezeu”, a ajuns la convingerea că un om mărginit zădarnic se trudește, a cuprinde numai cu rațiunea pe Cel necuprins.

În Simbolul Credinții, în art. 2, mărturisim despre Iisus Hristos că El e Fiul lui Dumnezeu, singurul născut din Tatăl, din veșnicie. El e lumină din lumina dumnezească a Tatălui, Dumnezeu adevărat, din Dumnezeu adevărat, născut, iar nu creat. Deasemenea El e de aceeași ființă cu Tatăl. Prin El, care este Gândirea (Cuvântul) lui Dumnezeu, s'au creat toate. Tot El, pentru mântuirea omenirii, a luat chip de om, născându-Se dintr'o Fecioară. „Iisus” înseamnă după terminologia ebraică „Dumnezeu este mântuitorul”. El e unsul lui Dumnezeu (Hristos).

Iisus Hristos n'a fost un om de rând. El a venit în lume, întrupându-se dintr'o Fecioară, pentru a trăi o adevărată viață de om, fiind chiar ispitit (afară de păcat). El a fost modelul omului așa cum a eșit din mâna lui Dumnezeu, curat și nevinovat. Ca om, Hristos, este o realitate, o persoană istorică, care a trăit pe pământ (nu o persoană fictivă, un om imaginar sau un rabin legendar, cum susțineau unii protestanți). Avem dovezi istorice care confirmă acest adevăr (Sf. Evangheliile, istoriografiile Tacit și Suetoniu, Iosif Flaviu, etc.).

Care sunt criteriile de judecată ale dumnezeirii lui Hristos?

1. *Profețiile mesianice* ale Testamentului Vechiu, în care venirea Lui este prezisă în toate amănunțele. Insuși Dumnezeu l-a făgăduit ca Mântuitor chiar primilor oameni, când a blestemat pe șarpe. Moisi a prezis că va fi vândut pe 30 de arginți; mai mare ca el. Daniil profetește cu cea mai mare precizie timpul venirii Sale. Isaia: că se va naște din Fecioară, Miheea: că se va naște în Betleem, Zaharia: că va fi lovit, răstignit între răufăcători, hrănit cu fiere și adăpat cu oțet, că hainele Lui vor fi împărțite iar „pentru cămașa Lui vor

arunca sorti", că va învia a treia zi, etc. Toate aceste profeții s'au împlinit, fără cea mai mică abatere.

2. *Viața Mântuitorului* formează un alt criteriu puternic din care se poate cunoaște dumnezeirea Lui. Viața Lui, cuvintele, faptele, minunile Lui, toate sunt o piatră de poticnire pentru necredincios și un balsam binefăcător pentru cel credincios. Din toate cuvintele Lui, din parabolele Lui, se vede clar, că însuși se prezintă pe Sine ca Dumnezeu. Să nu ne referim decât la îndreptările pe care El le aduce legii lui Moise zicând: „Auzit-ați că s'a zis celor de demult... iar *Eu* vă zic". Arată apoi raportul filial dintre Sine și Tatăl și raportul dintre Sine și Sf. Duh, pe care „Tatăl îl va trimite în numele Meu". El cere dela oameni să-L iubească mai mult ca pe oricine: mai mult decât pe tată și pe mamă, mai mult decât pe soră și pe frate. El este, apoi, stăpân peste viață și peste moarte, El iartă păcatele, el vindecă pe cei bolnavi, chiar dela distanță, el învie morții și învie Insuși. De aceea, cuvintele Sale: „Eu sunt viața și învierea", găsesc o realitate concretă, dovadă eclatantă a dumnezeirii Sale. Profețiile pe care le face El, toate se împlinesc, fără a trece vreo iotă din cuvintele Sale. Apoi când e pe cruce, El dă tâlharului raiul, pământul se cutremură, soarele se întunecă, catapeteasma bisericii se rupe în două.

3. În fine al treilea criteriu este *Istoria dela El, până astăzi*. Răspândirea creștinismului, contra tuturor valurilor de persecuții, dă dovezi suficiente despre dumnezeirea lui Iisus Hristos. Apoi, numele Lui străbate veacurile, dăinuiește peste vremuri. Dar ura cu care s'au pornit mulți împotriva lui, oare, nu e și ea o dovadă a dumnèzeirii? Dacă nu e Dumnezeu, pentru ce atâta ură? Pentru a cunoaște pe Hristos, pentru a-L vedea, se cere inimă curată. Filosoful Pascal spunea: adevărul uman coboară din minte în inimă. Cel divin însă urcă din inimă în minte.

Din aceste priviri generale se desprinde clar dumnezeirea lui Iisus Hristos, iar nouă, celor mici și mărginiți, nu ne rămâne decât să zicem: „Cred Doamne, ajută neputinții mele“.

Documentarea folosită în expunerea acestei profunde probleme precum și claritatea expunerii, au făcut ca problema să fie înțeleasă de întreaga asistență.

Într'o atmosferă de adâncă mulțumire sufletească, după o oră de intensă pregătire pentru primirea Sf. Cuminecături și după ce corul studenților teologi cântă: Apărătorul cel mare, ședința se ridică.

Admirăm, cu toată sinceritatea, activitatea întreprinsă de F. O. R. și exprimăm cu aceeași sinceritate dorința de a nu se deplasa nici un moment de pe linia sfintelor trăiri și realizări. I. Zotta

Mărgăritare.

Adevărul ustură

O pasăre agrăi astfel într'o zi pe cuc: Auzit-ai ce vorbește poporul despre tine? Zice că tu îți pui ouăle în cuibul altor pasări și că-ți crești puii prin alții? E adevărat?

Dar cum poți tu crede — se răsti mândros cucul — toate palavrele mojicești ale poporului?!

Dar aceea adevărat e — întrebă mai departe pasărea — ce vorbește poporul în lung și lat, că tu ai darul minunat al prezicerii, și că poți spune oricui câți ani mai are de trăit?

Mă mir — răspunse cucul, jignit — că mai poți întreba așa ceva. Doar știi că ceea ce spune tot poporul este adevărat!

Adică: Dacă suntem lăudați, aceasta-i adevărat; dacă ni-se spun scăderile în față, aceasta ne supără.

*

Soarta cucului

Bietul cuc este hulit de către oameni, pentru că își pune ouăle în cuibul altor pasări, care i-le și clocesc. Aceasta pare a nu fi o însușire frumoasă pentru cuc! — însă numai în ochii aceleia care nu cunoaște pricina, pe care n'o știe nici cucul și multă vreme n'a cunoscut-o nici omul. În sfârșit știința a deslegat enigma. Cucul, adică, în larga împărăție a naturei, are dela Dumnezeu, rolul de paznic al pădurilor: el pustiește fără cruțare omizile. Dacă cucul ar fi silit să-și clocască ouăle, în cele câteva săptămâni, cât el ar sta pe loc, omizile ar nimici pădurile, iar dacă cucul nu și-ar pune ouăle la clocit, seminția lui ar pieri. Aceasta îl scutește pe cuc de clocitul ouălor. Dar cine a rânduit lucrurile în felul acesta? S'au înțeles cumva pasările întreolaltă?

Dumnezeu este Celce rânduește soarta vieții și căile ei.

Pentru onoare și dreptate

Biserica și Școala sunt cele două coloane de rezistență și mântuire națională

Joi în 19 Martie 1942, reprezentanții Bisericii și ai Școlii române s'au întrunit în aula Facultății de Drept din București, în frunte cu Guvernul țării, pentru a da glas simțirilor și gândurilor care ne stăpânesc în aceste vremuri.

A fost o zi de mărturisiri și hotărâri istorice, o zi de mult și unanim așteptată, ca să ne descărcăm conștiința, să ne afirmăm voința și să ne apărăm demnitatea națională.

După rugăciunea „Impărate Ceresc”, cântată de către clerul prezent și după binecuvântarea I. P. S. Sale Patriarhului Nicodim, adunarea a fost salutată de către dl prof. *Fințescu*, decanul Facultății de Drept din București.

A urmat la cuvânt dl prof. *Mihai Antonescu* președintele ad-interim al Consiliului de Miniștri și Ministru de Externe, care a rostit un magistral discurs despre misiunea creștină și națională a poporului român, despre rostul altarelor și al catedrelor în trecut și prezent, despre noul așezământ în care se vor forma elitele și se vor afirma forțele națiunii.

Clerul și învățământul reprezintă temelie morală pe care se zidește sufletul și prin care se înnoește neamul.

Dar grija noastră cea mai mare astăzi este închinată războiului și istoriei. Purtăm un războiu sfânt pentru apărarea onoarei și a drepturilor noastre, pentru legea pământului și pentru credința strămoșilor. Suntem gardienii civilizației la gurile Dunării. Misiunea și conștiința aceasta ne-a impus războiul cu bolșevicii care ne-au luat o bună parte din pământul strămoșesc și ne primejduiau toată țara, și tot misiunea aceasta ne-a dus la Budapesta ca să stărpim cuibul de comuniști, instalați acolo ca să amenințe întreagă Europa centrală.

Noi nu suntem un popor cu răspunderi internaționale, dar suntem un popor cu o conștiință și misiune europeană încă dela Ștefan cel Mare, care a numit Moldova, „poarta creștinătății”, și dela Mihai Viteazul, care a murit pentru credința creștină. Azi, în secolul raselor și al echilibrului, misiunea aceasta revine lui A. Hitler.

Unirea germanismului cu latinitatea salvează Europa.

Noi prin sângele nostru ne am zidit dreptul de desrobire.

Transilvania de Nord e supusă la umilințe și împilări care nu mai pot dura: bisericile sunt dărâmate, oamenii schingiuiți, proprietatea anulată, mormântul lui Goga care veghează la Ciucea e poftit

să treacă în proprietatea unui institut unguresc. Pe deasupra, armata noastră e ofensată.

Astfel de lucrări nu se mai pot tolera. Luptăm să înlăturăm orice dezechilibru din Europa centrală și să câștigăm și războiul și pacea.

În cuvinte alese vorbește despre misiunea Bisericii și a Școlii care-i *militantismul* și despre vocația clericilor și a profesorilor care-i *dăruirea* de sine, dl prof. *Ion Petrovici*, Ministrul Culturii naționale și al Cultelor. Clerul și corpul didactic au menirea să macine zgura de pe suflete și să desvolte nobleța și eroismul care mântuesc neamul. Clericii și profesorii autentici cred în ideal și cine crede în ideal, nu se mulțumește cu ce este, ci schițează ce ar trebui să fie. De aceea ei sunt icoana viitorului, factorii determinanți ai progresului și exemplul de altruism în organismul Statului. De aci marile lor răspunderi și îndatoriri.

Cu acelaș elan și cu adâncă înțelepciune a vorbit I. P. S. S. *Patriarhul Nicodim* despre legitimitatea războiului de apărare, despre datoria de a ține legile Bisericii: *șase zile să lucrăm și a șaptea să o sărbăm*, cu premilitari cu tot la biserică, și despre armonia ce există între Stat și Biserică, — apoi dl rector al Universității din București *Horea Hulabei* despre rolul și responsabilitatea ce se oferă Universității, care-i alăturarea de Coroană, Biserică și Stat, — dl rector dela Iași *C. Darie*, despre Moldova lui Ștefan cel Mare, — dl rector al Universității din Cluj-Sibiu *I. Hațieganu* despre școala eroică și apostolică a Ardealului, care în Nord trăește numai din oxigenul divin al bisericilor, despre idealul unirii sub vraja căruia trăește Școala noastră, în dorința de a încorona pe M. S. Regele Mihai I la Alba-Iulia, — Păr. *Al. Nicoreanu* în numele Asociației Generale a Clerului, d-nii *I. Nisipeanu* în numele Asociației profesorilor, *T. Iacobescu* în numele învățătorilor din toată țara, *S. Vârzaru* în numele școlii Basarabene, *I. Dinariu* în numele școlii Bucovinene și *Oct. Căpățînă* în numele studențimii, — cu toții fac declarații pline de avânt și de dragoste pentru Țară, pentru Neam, pentru Armată, pentru Biserică, pentru Școală, pentru Guvern și pentru desrobire.

Cuvântul de încheiere a fost grăit de I. P. S. S. *Mitropolitul Nicolae* al Ardealului, plin de dar și de adevăr. I. P. S. S. a sintetizat cuprinsul cuvântărilor rostite.

Biserica nu are hotare, a spus I. P. S. S. Toată strădaniile noastre trebuie să aibe acest scop: pre-

gătirea armatei. Puterea o găsim în unitatea și solidaritatea noastră supremă. Consolidarea Statului e legată de apărarea și întregirea hotarelor lui. Dumnezeu e cu noi; pământul e al nostru. Așteptăm dreptatea să izbândească. Neamul nostru nu e făcut numai să suporte greutăți, ci îl așteaptă veacuri de libertate, ca să-și desvolte virtuțile și să-și arate geniul pe care i l-a dat Dumnezeu.

Intreagă desfășurarea întrunirii, încheiată cu: Deșteaptă-te Române,... a fost reconfortantă: prin alesele cuvinte rostite despre Biserică și Școală, prin curajul cu care s'a apărât demnitatea, și s'au afirmat drepturile neamului întreg, la libertate, prin frumuseța ideii de chemare a Clerului și a Corpului didactic pentru a i se încredința, după cum e și firesc, răspunderea formării sufletesti a poporului nostru (ideea nu e nouă; e clasică, dar a fost neglijată sau pusă în neputință de a se afirma), etc. etc.

Stropi din cascada vieții...

Talentul e o dragoste de frumos. Artă e tehnica de a ți-l însuși.

Talentul e o dragoste de adevăr. Știința e tehnica de a ți-l însuși.

Talentul e dragoste de bine. — Religia e tehnica de a ți-l însuși.

Totul se cuprinde în adevăr, în bine și în frumos; iar frumosul, binele și adevărul se cuprind în dragoste.

Dragostea pentru tot — e tot.

*

Suferința e drumul care duce spre noi înșine.

*

Numai suferința schimbă caracterul. Ea te silește să iubești.

*

Prin suferință te apropii de „adâncimile personalității” tale. Prin iubire te apropii de „adâncimile personalității” altora.

*

Destinul te obligă să-ți crezi soarta.

*

Suferința este o formă a iubirii care te cucerește cu forța. — Suferința este iubire fără libertate.

*

Cine suferă vede adevărul! cine iubește vede binele.

*

Tema de muzică... Iată cel mai înalt grad de natură!

*

Eroismul: întoarcerea din suferință la iubire.

*

Gh. Moșiu

Despre ce să predicăm ?

În **Duminica Floriilor**, la 20 Martie 1942, să vorbim despre **Iisus Hristos Împăratul**.

— „*Bindecuvântat este Împăratul cel ce vine întru numele Domnului!* Pa e în cer și slavă întru cei de sus” (Lc. 19, 38). — Așa lauda cu glas mare pe Dumnezeu mulțimea ucenicilor, când Iisus a intrat sărbătorește în Ierusalim.

Bindecuvântat este *Împăratul lumii*, Iisus Hristos...

Iată, un nume nou și o slujire nouă. Iisus Hristos nu este numai Omul ideal, Învățătorul, Profetul și Arhiereul lumii, dar și *Pantocratorul, Domnul nostru, Stăpânul* atotputernic al lumii. Ca Învățător și Profet a descoperit omenirii învățătura despre taina mântuirii, ca Miel și Arhiereu s'a adus jertfă de izbăvire pentru oameni pe altarul crucii, iar ca Împărat și-a arătat puterea Sa de Domn al vieții și al morții, și Stăpân al împărăției lui Dumnezeu, în cer și pe pământ.

Când îngerul Gavriil vestește Maicei Preacurate nașterea Mântuitorului, spune că El: „*Va împărăți peste casa lui Iacob în veci și împărăția lui nu va avea sfârșit*” (Luca 1, 33). Magii dela Răsărit, la nașterea Lui, întreabă: „*Unde este Împăratul Iudeilor cel ce s'a născut?*” (Matei 2, 2). Apostolul Natanail îl numește Împărat (In 1, 49), iar la intrarea triumfală în Ierusalim e întâmpinat cu strigăte și cântece de bucurie, ca un împărat: „*Osana! Bindecuvântat este Împăratul... cel ce vine în numele Domnului*” (Ioan 12, 13).

Mântuitorul nici odată nu a respins acest titlu. Când Pilat l-a întrebat: „*Tu ești împăratul Iudeilor?*” El a răspuns: „*Tu însuși zici că eu sunt Împărat*” (Ioan 18, 33 și 37).

Pe cruce deasupra capului Lui s'a scris tocmai acest nume: „*Iisus Nazarineanul Împăratul Iudeilor*” (Matei 27, 37), iar sf. ap. Ioan în Apocalips îl numește: „*Domnul domnilor și Împăratul împărățiilor*” (17, 14).

Chemarea împărătească a Domnului Hristos s'a adevărit prin *suveranitatea sa asupra naturii și a lumii întregi, prin puterea sa făcătoare de minuni*. Toată viața și opera Mântuitorului a fost și rămâne o minune. Fără de acest element mai presus de fire și de rațiune, Hristos și slujirea sa în lume nu se poate nici explica, nici înțelege. Minunea este una dintre dovezile cele mai grăitoare care adevăresc învățătura și arată luminos Dumnezeuirea Lui.

Minunea, ca și proorocia, este un semn al descoperirii lui Dumnezeu și în deosebi cheia de înțelegere și temelia creștinismului. A tăgădui minunea și proorocia înseamnă a tăgădui pe însuși Dumnezeu, care-i autorul lor. Toți aleșii lui Dum-

nezeu au fost înzestrați cu darul profeției și cu puterea facerii de minuni.

Această însușire dumnezeiască a avut-o însă în cel mai înalt grad Iisus Hristos, despre care profeții vestiseră că va întrupa în cea mai înaltă măsură cele mai frumoase însușiri și că va săvârși cele mai mari minuni. Profetul Isaia grăește: „Inzdrăveniți-vă mâini slabe și genunchi slăbăneage întăriți-vă. Cei slabi de inimă întăriți-vă și nu vă temeți; iată Dumnezeul nostru... va veni și ne va mântui pe noi. Atunci se vor deschide ochii orbilor și urechile surzilor vor auzi. Atunci va sări șchiopul ca cerbul și limpede va fi limba găngavilor, că s'a vărsat în pustie apă și vale în pământ însetat. Și vor fi cele fără de apă bălți și în pământul cel însetat izvor de apă va fi; acolo... cale curată și cale sfântă se va chema... și vor merge pe dansa cei mântuiți și răscumparați de Domnul... Desfătare veșnică peste capul lor, lauda, bucuria și veselia îi va ajunge pe dânși, și va fugi durerea și întristarea și suspinarea“ (Isaia 35. Vezi și Ps. 2, 5; 109, 1; Isaia 9, 6-7; Zah. 8, 9).

Că aceasta prevestire s'a împlinit în persoana și în viața Domnului Iisus Hristos ne dovedește sf. Ioan Botezătorul, care auzind din închisoare despre faptele minunate ale Mântuitorului, prin o delegație de ucenici l-a întreat: „Tu ești acela ce vine, sau să așteptăm pe altul?“ Atunci Iisus luând cuvântul le-a zis: „Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți: Orbii văd și șchiopii umblă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții înviază și săracilor li se binevestește“ (Matei 11, 3-6).

În fața unei priveliști de minunate vindecări, mulțimile „se mirau văzând pe muți vorbind, pe ciungi sănătoși, pe șchiopi umblând și pe orbi văzând și slăveau pe Dumnezeul lui Israil“ (Matei 15, 31; Ioan 10, 37-8; Fapte: 2, 22-3).

Mântuitorul Hristos a făcut multe *minuni*, (în Evangheliile se înșiră 10 minuni asupra naturii moarte, 21 tămăduiri și 3 învieri). Cel ce întrupa iubirea, vindeca nu numai sufletele de păcate și de osândă, ci și trupurile de boale și de moarte. Era într'adevăr Doctorul sufletelor și trupurilor, Împăratul vieții și al morții.

Iisus mustră vârtoșenia inimii și necredința Iudeilor (Ioan 15, 24 și 10, 24-25) și prezice o judecată aspră și amară orașelor de pe țărmurile Tiberiadei, pentru că nu credeau în minunile lui (Matei 11, 21-4).

Afară de „tămăduirile“, „învierile“, „semnele“, „lucrurile“ și „puterile“ pe care le-a făcut El în mijlocul neamului său, împietrit la inimă și zăbavnice la credință, avem de însemnat minunile pe care le-a săvârșit Iisus cu sine însuși; care

se referă la lucrarea Sa împărătească și formează tot atâtea pietre de temelie a creștinismului. A-nume: pogorîrea în iad, învierea din morți, înălțarea la cer și șederea de-a dreapta Tatălui.

Despre pogorîrea lui Iisus în iad, Biserica noastră învață că „sufletul Mântuitorului despărțindu-se de către trup, a fost totdeauna unit cu dumnezeirea și cu Ea s'a pogorît în iad...“ „În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul și pe scaun ai fost Hristoase, cu Tatăl cu Duhul, toate umplându-le Căla ce ești necuprins“. Slobozind din iad sufletele sfinților strămoși, El le-a introdus în rai și cu ele la un loc și pe al tâlharului, care a crezut, când era spânzurat pe cruce“ (Mărt. Ort. R. Intreb. 49).

Această învățătură se adeverește prin profeția din Psalmul 15, 10: „Că nu vei lăsa sufletul meu în iad, nici vei da pe cel cuvios al Tău să vadă stricăciunea“, precum și din mărturisirile sfinților apostoli Pavel (Efeseni 4, 7-10) și Petru, care zice că Hristos, „omorît fiind cu trupul dar viu făcut cu duhul, s'a coborât și a propovedit și duhurilor ținute în închisoare...“ (I Petru 3, 18-19).

Învățătura despre învierea lui Iisus din morți, Biserica ortodoxă o învață prin articolul 5 din Credeu: „Și a înviat a treia zi după Scripturi“, adică după cum grăesc și adeverec Sfintele Scripturi (Matei 28, 1-20, Marcu 16, 1-18, Luca 24, 1-49, Ioan 20, 1-29, Fapte 2, 22-32 și I Corinteni 15, 1-20 etc.) și tot în Credeu mărturisim credința despre înălțarea la cer și șederea de-a dreapta Tatălui (art. 6).

Înainte de înălțare, Mântuitorul grăește apostolilor: „**Datu-mi-s'a toată puterea în cer și pe pământ**“ (Mt. 28, 18). Aci vorbește El ca Suveran care și cunoaște și exercită puterea de a Domn în cer și pe pământ. El este *Stăpânul și Domnul*, Domnul nostru, Domnul Iisus Hristos, Domn cum numai *Dumnezeu* se numește.

De sigur, nu este vorba de o stăpânire politică. Împărăția Mântuitorului este morală și religioasă, o împărăție atotputernică, o împărăție în duh și adevăr, împărăția duhului și adevărului; împărăția lui Dumnezeu, *Biserica*.

Iisus este *Împăratul păcii*, (Isaia 9, 6-7; Filip. 4, 7-9) și *a dreptății veșnice* (Evrei 1, 8), *Stăpânul și Mântuitorul tuturor* (Fapte 5, 31; 10, 36; I Cor. 15, 27; Ef. 1, 20-2; Fil. 2, 9-11; Apoc. 11, 15), *Domnul mării* și al împăraților pământului (I Cor. 2, 8; Apoc. 1, 5).

Ca Împărat al sufletelor El intră în Ierusalim călare pe asin (animalul păcii; calul e animalul războiului), ca să ne aducă *pacea*, pacea sufletului, pacea socioală, și pacea cu Dumnezeu.

După primire, Iisus intră îndată în templu și îl curăță.

Ierusalimul, deasupra căruia Iisus se oprește și plânge (Lc. 19, 41) și templul pe care El îl curăță, este astăzi sufletul nostru. Ramurile verzi înseamnă credința vie.

Deschideți porțile!... Nici un suflet să nu aștepte Dumineca Invierii, fără să primească în inimă pe Hristos Împărat, Stăpân și Domn; fără să-l facă acolo palat de primire și tron de stăpânire peste toate gândurile.

Deschideți porțile, să între Împăratul măririi!..

Impăcați-vă cu El, împărtășiți-vă cu El și cântați-i:

„*Împăratul cerurilor pentru iubirea de oameni pe pământ s'a arătat și cu oamenii a petrecut, că din Fecioară curată trup luând și dintr'ânsa ieșind cu luarea, unul este Fiul indoit în fire, dar nu în fețe. Pentru aceasta pe acesta desăvârșit Dumnezeu și om desăvârșit cu adevărat propoveduindu-l, mărturisim pe Hristos Dumnezeuul nostru, pe care roagă-l Maică nenuntită, să se mântuiască sufletele noastre*“.

*

În **Joia Patimilor** să vorbim despre **Cina cea de Taină**.

— „Mai înainte de sărbătoarea Paștelui, știind Iisus că a sosit ceasul lui, ca să treacă din lumea aceasta la Tatăl, și iubind pe ai săi, care erau în lume, *i-a iubit până la sfârșit*“ (In 13, 1), adică în cel mai înalt grad, peste orice măsură.

După ce le-a dat porunca cea nouă, legea iubirii, se coboară până la rolul ce-l au mamele care-și scaldă copiii și robii care spală picioarele stăpânilor. Dă apostolilor dovada umilinței, a iubirii și a slujirii aproapelui: spălarea picioarelor.

„Precum v'am făcut eu, și voi să faceți“ (In 13, 17). Iubiți-vă și serviți-vă cu dragoste unii pe alții.

Spălarea picioarelor mai era și o lecție de pregătire, o lucrare de curățire trupească pentru sărbătoarea ce urmează.

Mântuitorul Hristos și-a început lucrarea mântuirii prin botez, a desfășurat-o prin propoveduirea Evangheliei, prin alegerea apostolilor, prin săvârșirea minunilor, și a încununat-o prin *taina trupului și a sângelui Său*.

Atunci a șezut la masă cu cei doisprezece și le-a zis: „Mult am dorit să mânânc cu voi acest Paște, mai înainte de patima mea“ (Lc. 22, 14-15). Și când ei mâncau, într'un moment de taină și de înfiorare, Mântuitorul se ridică în picioare, ia o bucată de pâine, face o scurtă rugăciune cu privirea spre cer, o binecuvintează, o frânge și o împarte ucenicilor, zicându-le:

— „**Luați, mâncați, acesta este trupul meu, care se frânge pentru voi...**“ Apoi ia un potir cu vin, se roagă, îl binecuvintează și îl dă apostolilor, zicându-le:

— „**Beți dintru acesta toți, acesta este sângele meu al legii celei noi, care pentru mulți se varsă**“... *Această lucrare de taină să o faceți „întru pomenirea mea“, totdeauna și pretutindeni „spre iertarea păcatelor“.* Căci „*de nu veți mânca trupul Fiului Omului și nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață întru voi*“, nu veți avea în voi viață adevărată; **veți fi morți.** „*Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viață veșnică și eu îl voiu învia în ziua cea de apoi.* Căci **trupul meu este adevărată mâncare și sângele meu este adevărată beaură.** *Cel ce mănâncă trupul meu petrece în mine și eu în el*“ (Mt. 26, 26-8; Mc. 14, 22-4; Lc. 22, 19-20; In 6, 34-60; Cor. 10, 16, 21; 11, 23-9). Cel ce se împărtășește petrece în Dumnezeu, ia parte la o viață trăită în duh, pe plan dumnezeiesc.

Cum să înțelegem, Doamne, aceste cuvinte de mare încercare?...

Răspunsul este limpede: așa cum sunt scrise, cum le-a spus Mântuitorul, cum le-a înțeles Biserica și cum le-a crezut creștinătatea întreagă.

Încă în vremea când trăia și învăța El, de când a început a vorbi despre *pâinea vieții* și despre *taina trupului și a sângelui Său*, cei doisprezece apostoli s'au mirat și iudeii s'au scandalizat... „Cum poate acesta să ne dea trupul său să-l mâncăm? ...*Greu este cuvântul acesta.* Cine poate să-l asculte?...“ (In 6, 52, 60). Și totuși Mântuitorul le răspunde și întărește din nou ce a spus că cine nu mănâncă trupul Său și nu bea sângele Său, va pieri în păcatele sale. Cuvintele Lui sunt *duh și viață* (In 6, 56-60), duh ceresc, viață dumnezeiască. Prin urmare și taina trupului și a sângelui Său prin Duhul și Viața divină se înțelege; nu prin materie, nici prin înfățișările, nici prin amestecurile ei. *Cina Domnului* tocmai de aceea este *de Taină*, pentru că se ține pe planul Vieții suprafirești și a Duhului Dumnezeiesc. Ea nu se privește cu ochii trupului, ci ai sufletului; nu se privește prin rațiune, ci prin credință; nu se cercetează, ci se adoră.

Cuvintele Domnului dela Cina cea de Taină nu pot fi înțelese așa dar decât gramatical, literal, tradițional, sacramental, deoarece **sunt porunci: Luați mâncați!... Beți dintru acesta toți!...** *Aceasta să o faceți întru pomenirea mea!...*“ și poruncile nu se înțeleg decât după textul lor; nu se discută ci se execută. Cuvintele *simbolice* nu pot avea putere obligatorie, cum o au cuvintele Mântuitorului.

De aceea sfinții părinți ne îndeamnă să *credem* și să nu ne întrebăm *cum* se întâmplă *prefacerea* pâinii și al vinului în trupul și sângele Domnului. A întreba „*Cum?*...“ este ceva cu totul jidovesc. *Cum* este o hulă la adresa atotputernicului Dumnezeu care face tot ce voește (Sf. Ciril al Alexandriei). Să nu pretindem a judeca lucru-

rile dumnezeiești cu slaba noastră minte, zice sf. Ioan Gurădeaur, iar sf. Ioan Damaschinul ne încredințează că pâinea și vinul se prefac în trupul și sângele Domnului prin puterea Duhului Sfânt, cum pâinea și vinul se fac una cu trupul și sângele nostru prin mâncare, și cum produce pământul ud de ploaie iarba verde și cum s'a întâmplat, tot prin puterea Duhului Sfânt, Intruparea Cuvântului.

Dar, în fața unei taine dumnezeiești ca Cina Domnului, e mai bine să tăcem și s'o adorăm... Să cădem în genunchi și cu fața la pământ să implorăm harul lui Dumnezeu, să ne deschidă ochii sufletului ca să vedem minunea și să simțim taina care face din altar și din noi *casa lui Dumnezeu*.

Sf. Cuminecătură este leacul sigur al mântuirii și al curățirii de păcate.

Se spune că unii iepuri, iarna hrănindu-se cu zăpadă devin albi și se știe că fructele îndulcite se păstrează ani de zile. Tot așa și sufletele: prin Împărtășanie devin nevinovate, curate, albe ca și în botez, și se păstrează îndulcite pentru viața veșnică.

De aceea, creștine, ca să scapi de muștrări spovedește-te; ca să te unești în taină cu Dumnezeu *cuminecă-te* cu trupul și sângele Domnului. Apropie-te cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste. Ia și tu parte la Cina Domnului, rugându-te smerit, cu mâinile așezate cruciș pe piept:

„*Cinei Tale celei de Taină, astăzi Fiul lui Dumnezeu părtaș mă primește, că nu voi spune vrăjmașilor tăi taina ta, nici sărutare nu îți voi da ca Iuda, ci ca tâlharul mărturisindu-mă strigă: Pomenește-mă, Doamne, întru împărăția ta*“.

„*Nu spre judecată, sau spre osândă, să-mi fie mie împărtășirea sfintelor tale taine, Doamne, ci spre tămăduirea sufletului și al trupului*“.

Informațiuni

■ „**Cred, Doamne, și mărturisesc...**“
Ceeace i se reproșează intelectualității românești este, să nu zic necredința, dar în orice caz indiferentismul religios. Și dacă li s'a reproșat aceasta, nu s'a făcut numai pentru faptul în sine, căci pe fiecare în parte îl privește mântuirea sufletului său, dar mai ales pentru consecințele demoralizante ale acestui indiferentism în rândurile poporului dreptcredincios. Pentru cei mici este de mare însemnătate să știe că intelectualii din comuna lor: medicul, notarul, învățătorul și alți surtucari sunt creștini practicanți. Gândiți-vă că și astăzi poporul dela sate, și poate și la orașe, îi judecă pe intelectuali nu atât după cum își exercită și își cunosc specialitatea lor, ci după acest criteriu,

al cercetării bisericii, al participării active la cultul divin în special prin cântarea de strană. Dacă îi judecă astfel, aceasta înseamnă că poporul așa-i vrea.

De aceea nu putem trece cu vederea, fără să încrustăm în răbojul vremii — cu și mai bune nădejdi pentru viitor — gestul pilduitor al intelectualității arădane. În duminica a patra din Post, noul comitet al F. O. R.-ului a fost împărtășit de către Prea Sfințitul Părinte Episcop Andrei. Și ca o pregătire pentru cuminecare, după mărturisirea membrilor, Sâmbătă seara, Părintele Episcop a ținut o meditație în aula Academiei Teologice despre Dumnezeirea lui Iisus Hristos. Un public select și în mare număr — erau și de alte confesiuni — a ascultat cu mult interes acel studiu apologetic, profund în materie și plăcut și pe înțeles în formă, care a demonstrat mai întâi existența reală-istorică a lui Iisus ca om, și apoi divinitatea Mântuitorului: din profețiile mesianice, din afirmațiile lui Iisus despre sine, și în fine din faptele lui minunate și din răspândirea miraculoasă și rapidă a creștinismului, care a supraviețuit celor mai crunte persecuții dela Neron și Iulian Apostatul cu rafinamentul cruzimii sale, până la Stalin cu brutalitatea feroasă a prigoanei sale de 25 ani. Supraviețuirea creștinismului din Rusia este o nouă dovadă despre divinitatea învățăturii creștine. Intemeietorul creștinismului, Dumnezeu — Omul Iisus Hristos, este o realitate vie: istoric și totuși supranatural. Iisus Hristos a fost, este și va fi: în istorie, în cer și pe pământ permanentizat și în sf. Euharistie. De acest Iisus se vor împărtăși ca mâne-zi cei care s'au pregătit pentru primirea cu credință a Tainei: „Cred Doamne și mărturisesc că tu ești cu adevărat Hristos Fiul lui Dumnezeu celui viu...“

Acestea cuvinte le-au și rostit ei îngenunchind înaintea Sf. Altar, Duminecă în 15 Martie împreună cu Ierarhul lor, care i-a cuminecat. Insist cu osebire asupra acestui moment luminos, emoționant și mult pilduitor. Imaginați-vă ce impresie reconfortantă au făcut, nu numai asupra noastră a clericilor, ci îndeobște asupra intelectualilor din sf. biserică și a subalternilor, împărtășirea Prefectului Județului, a Primarului Municipiului și a altor inimi de elită a intelectualității arădane și din jur. Reprezentanții intelectualilor creștini au premers cu exemplu. Gestul lor e destul de elocvent. Chiar și pentru cei ce-și petrec Duminecile înainte de masă în cafenea.

Presviterul B.

■ **Liceul „M. Nicoară“** a organizat Duminică în 15 Martie c. o admirabil reușită serbare culturală, închinată memoriei patronului școlii.

Dl director A. Crișan într-o conferință temeinic studiată, interesantă și emoționantă, a evocat figura de mare luptător patriot alui Moise Nicoară; greutățile prin care a trecut, mizeriile pe care le-a îndurat și idealul pentru care s'a jertfit, — toate merite pentru care numele și personalitatea lui a rămas un strălucit exemplu de urmat pentru toate generațiile de tineri care urmează liceul.

A urmat un bogat program literar și muzical, foarte inteligent alcătuit și frumos executat de către elevii liceului, : coruri, declamări, piese muzicale, orchestră. Conducerea muzicală a avut-o dl prof. V. Mocanu și cea literară dl prof. G. Cioată.

A fost de față un public extrem de numeros, în frunte cu P. S. S. Părintele Episcop Andrei, dl prefect V. Mihailescu, dl primar Dr. C. Radu, dl Dr. I. Marșieu președintele „Astrei“ și al Comitetului școlar, etc.

■ **Protopopiatul Ineu** și-a ținut conferința anuală Miercuri în 17 Martie, sub președinția P. C. Dr. I. Cociuban adm. protopopesc. Cu acest prilej preoțimea s'a mărturisit și împărtășit, apoi a urmat ședința într-o sală a școlii primare. Predica zilei a ținut-o Părintele Tr. Vraciu despre „Urmarea lui Hristos“.

Cuvântarea de deschidere a rostit-o P. C. S. Părintele Dr. Cociuban. A urmat conferința Păr. I. Felea: *Duhovnicul și spovedania* (cum se poate forma un duhovnic model și cum trebuie făcută mărturisirea), urmată de discuții numeroase și interesante.

După amiază s'a ținut adunarea Despărțământului Asociației clerului „A. Șaguna“; s'a citit raportul activității Despărțământului pe anul trecut și s'a făcut reorganizarea cercurilor pastorale, apoi s'au ales președinți noi și secretari noi, iar în fruntea Despărțământului a fost ales președinte Părintele I. Comșa din Răpsig.

La amândouă ședințele preoțimea a manifestat un interes viu pentru problemele dela ordinea zilei și deplină maturitate în discuții.

■ **Societatea de lectură „Episcopul Grigorie“** a studenților dela Academia Teologică din Arad, și-a ținut Marți 17 Martie a. c., cea de a VIII-a ședință literară. La ședință au participat în afară de studenți PP. CC. Lor prof. P. Bancea, președinte de onoare, prof. dr. Il. V. Felea, prof. dr. P. Deheleanu și dl. T. Mihiț, prefect de studii. După cetirea procesului verbal din ședința trecută,

dl. Nicolae Nedelcu președintele societății a făcut o anuală dare de seamă asupra misiunilor religioase studențești dela Arad-Șega, Curtici și Sânnicolaul-Mic, încheind cu un patetic apel la spiritul de jertfă al studențimii. Studentul Gh. Șerb an. I a cetit lucrarea: „Sentimentul religios la sate și orașe“, o anchetă în lumea credincioșilor dela sate și orașe, expusă cu sinceritate și într-o ușoară formă stilistică. În jurul lucrării s'au angajat frumoase discuții științifice. (As.)

■ **Misiune religioasă:** În Duminică a 3-a din Postul mare, Duminică Sf. Cruci, enoriașii parohiei Agriș, protopopiatul Șiria, au trăit, din plin, clipe de bucurie duhovnicească.

Infruntând greul vremii și al drumului, P. C. S. Aurel Adamoviciu, protopopul Șiriei, împreună cu lucrătorii în via Domnului, preoții: Emil Căpitan-Galșa, Tiberiu Iercoșanu-Pâncota, Mihail Măcinic-Șiria, Gheorghe Balta-Covășinț și Ioan Moțiu-Măderat, au descins în Agriș, organizând o frumoasă misiune religioasă. Programul misiunii a început în ziua de Sâmbătă, 7 III. c., cu slujba Vecerniei, în cadrul căreia Pr. Ioan Moțiu a vorbit ascultătorilor despre „Impăcarea omului cu Dumnezeu prin Sf. taină a Pocăinței“. În această zi cât și în cea următoare s'au mărturisit și cuminecat 40 bărbați și 92 femei.

Misiunea religioasă a culminat în ziua Duminică, prin săvârșirea Sf. Liturghii, în sobor, de către grupul misionar și preoții localnici: Sabin Bursășiu, Aurel Goia și R. Motorca, preot pens.

Slujba sfântă a impresionat adânc și a mișcat sufletele credincioșilor până la lacrimi. În tot timpul Sf. Liturghii, în marea și măreața biserică a Agrișului, a stăpânit o atmosferă de cucernică ascultare și ordine deplină, ceea ce constituie un lăudabil certificat pentru îndrumătorii sufletești ai credincioșilor din Agriș. La priceasnă, C. S. Emil Căpitan, printr'o nimerită și actuală predică, a isbit să descătuseze pe cei ce-l ascultau, din tot ce-i pământesc și să-i transpună în sferele senine ale Împărăției lui Dumnezeu. La sfârșitul slujbei, de pe fața credincioșilor se putea descifra cu ușurință o generală mulțumire sufletească. A fost cu adevărat o lucrare de zidire sufletească.

Coresp.

NOU!

NOU!

PARASTASUL

Cum se slujește în Eparhia Aradului

Cu aprobarea și binecuvântarea P. S.

Sale Părintelui Episcop

Dr. ANDREI MAGIERU

Pe note liniare de

TRIFON LUGOJAN

dir. Școlii de cântăreți bisericești din Arad.

PREȚUL: 25 lei.